

Tillbud- och arbetsskador 2017

Omsorgskontoret 2017

Ett förebyggande systematiskt arbetsmiljöarbete leder till en bra arbetsmiljö som gynnar alla och det är en angelägenhet för både arbetsgivare och medarbetare. Alla måste medverka för att minska riskerna för ohälsa och olycksfall i arbetet.

Med tillbud avses en plötslig händelse som hade kunnat leda till – men inte ledde till en personskada. Ett tillbud har ofta samma orsak som en arbetsplatsolycka. För att kunna förebygga skador är det därför viktigt att även tillbuderna blir kända och att orsakerna blir utredda och åtgärdade.

Verksamheterna och de lokala samverkansgrupperna skall ta del av tillbud- och arbetsskadorna och föra en kontinuerlig dialog om hur det systematiska arbetsmiljöarbetet kan kvalitetssäkras genom att förebygga tillbud och skador i verksamheterna. 2016 års rapporter per enhet jämförs med 2017 för att kunna se likheter och skillnader. 2017 rapporterades totalt 152 tillbud- och arbetsskador och åtta av dessa anmäldes vidare till Försäkringskassan. 2016 rapporterade 175 tillbud och arbetsskador.

Enhet	Utåtagerande omsorgstagare	Direkt omsorgsarbete	Olycksfall	Oro/otrygghet	Tekniskt fel	Bristande information/rutiner	Djur på väg	Övrigt
Kommunrehab	1		1		1			1
Sjukskötersketeamet								3
Särskilt boende	19	4	7	2		6		5
Omsorg i hemmet			6	1	1		57	
Natteamet	2	4	1	2		1		
Personlig assistans			3					
Treklövern			1				3	
Gruppboende och Korttids LSS	1		1					
Daglig verksamhet			4	1			10	2
Boendestöd	1							
Totalt:	24	8	24	6	2	7	70	11

Utåtagerande omsorgstagare (*fysisk, psykisk*) – Tillbud och arbetsskador som rapporterades vad gällde utåtagerande omsorgstagare 2017 var 24 stycken (16 %). 2016 rapporterades det 64 stycken vilket innebär 38% av alla inrapporterade tillbud och arbetsskador. De flesta rapporterades av omsorgspersonal på särskilt boende, dag som natt och en arbetsskada blev anmäld till Försäkringskassan.

Rapporterna gällde främst omsorgsnära arbete, men några berörde även arbete som inte direkt var kopplat till omvårdnad. Fysiska skador som uppstod var smärta, riv- och blåmärke, men även psykiskt obehag. Åtgärder som vidtogs var bland annat att omsorgspersonal blev undersökt av läkare på vårdcentral, handledning från demensteamet och översyn av rutiner. Åtgärder som att följa handlingsplaner för utåtagerande omsorgstagare-, bemötande- och aktivering och införskaffande av hjälpmedel från arbets- och fysioterapeut, samt vikten att planera och informera omsorgstagaren om vilka moment som ska utföras var andra. Dubbelbemanning för att underlätta vid omsorgsarbete,

låsbara skåp för möjlighet att kunna förvara vassa föremål och införskaffande av larm var andra åtgärder.

Tillbuden togs upp på enheternas APT, samt i samverkan för vidare diskussion.

Direkt omsorgsarbete (fysisk) – Rapporterade tillbud och arbetsskador vad gällde direkt omsorgsarbete var 2017 åtta stycken (5 %). 2016 rapporterades det 71 inom kategorin (41 %). Alla tillbud och arbetsskador var rapporterade av medarbetare på särskilt boende, både dag- som natt och en arbetsskada blev anmäld till Försäkringskassan.

Arbetsskadorna kopplade till direkt omsorgsarbete ledde till att medarbetarna fick ont i rygg, höft eller handled varav ett fall där medarbetaren fick söka vård hos företagshälsovården Avonova. Andra åtgärder var att medarbetarna skulle följa handlingsplaner för dubbelbemanning och bemötande. Arbetsskadorna ledde också till översyn av rutiner, hjälpmedel och sängmiljön på VOP, samt vikten av att planera arbetet bättre för att undvika skador.

Olycksfall (fysisk) – Inrapporterade tillbud och arbetsskador var 2017, 24 stycken (16 %) i jämförelse med 2016 då det rapporterades in 17 (4 %). De flesta var rapporterade från medarbetare inom omsorg i hemmet och på särskilt boende, men även från personlig assistans och gruppboende/korttids LSS.

Tillbuden handlade främst om att medarbetare förhindrat fall, eller som halkat utomhus. En arbetsskada där en medarbetare blev biten av en hund ledde till att medarbetaren fick uppsöka vårdcentralen för att se om såret. En arbetsskada berörde medarbetare som fastnat med ett finger i en altandörr där vaktmästaren sedan fick kontrollera dörren. Effekter eller skador av tillbuden var bland annat ryggsmärtor och sårskador. Tre tillbud/arbetsskador blev anmälda till Försäkringskassan, varav en resulterade i ryggsmärta som ledde till sju sjukdagar för medarbetaren. Åtgärder som vidtogs var diskussion i personalgruppen om hur olycksfall kan förebyggas. Andra åtgärder var besök hos sjukgymnast och diskussioner på APT.

Oro/otrygghet (psykosocial) – De tillbud och arbetsskador som rapporterades gällande oro/otrygghet 2017 var sex stycken (4 %), 2016 rapporterades det in tio (6 %). Rapporterna var gjorda av medarbetare både på särskilt boende, omsorg i hemmet och av natteamet.

Rapporterna handlade om många inkomna larm under kort tid och att medarbetarna fått arbeta kort om personal vilket resulterade i stress under arbetspasset. Ett tillbud handlade om verbalt hot från god man som ledde till polisanmälan. Det inkom även tillbud om att medarbetare haft dålig magkänsla när man gått till arbetet och en medarbetare har känt sig kränkt. Medarbetare på natten hade svårt att hålla sig vaken vid bilkörning på grund av stor arbetsbelastning, vilket resulterade i att handläggare såg över aktuella bistånd på natten, samt att man tillfälligt förstärkte med mer personal. Andra åtgärder blev att rapporterna togs upp på APT och schemaplanering.

Tekniskt fel (fysisk) – Rapporterade tillbud och arbetsskador 2017 var två stycken (1 %) och var rapporterade av kommunrehab och medarbetare inom omsorg i hemmet. I jämförelse med 2016 var det fem i kategorin (3 %).

Reparation av rullstol resulterade i klämskada av ett finger som medförde smärta och känselbortfall. Det anmäldes till Försäkringskassan, men inga sjukdagar rapporterades. Arbetsskadan åtgärdades genom att skriva en avvikelse, samt kontakt med företaget som tillverkade produkten. Ett tillbud rapporterades eftersom att motorvärmaren inte gick att använda i en bil, vilket åtgärdades att inte använda stolpen till motorvärmaren innan den var lagad.

Bristande information/rutiner (*fysisk, psykosocial*) – Det rapporterades sju tillbud och arbetsskador för 2017. Rapporterna inkom från särskilt boende och natteamet i kommunen. 2016 inkom inga rapporter inom kategorin.

Rapporterna i kategorin handlade bland annat om arbetsskador i samband med att arbetskläder tvättades då en medarbetare stack sig på nålar som satt på arbetsbyxorna, samt att matvagnen varit för högt lastad med varor vilket resulterade i smärta i rygg. Åtgärder som sattes in var att kostansvarig hade samtal med köket om matvagnen på särskilt boende samt att det togs upp på APT och samverkan. Ett tillbud gällde att det legat lösa saker i bagaget i en kommunbil som åtgärdades genom att förankra sakerna i bilen.

Djur på väg - De inrapporterade tillbuden som berörde djur på väg ökade markant från 2016 då det inkom fyra (1 %) och för 2017 inkom det 70 tillbud inom kategorin (46 %).

Inga personskador rapporterades, men effekterna av djur på väg var kraftig inbromsning/väjning. En diskussion med enhetscheferna fördes om orsaker till att tillbuden skiljde sig så markant åt från enhet till enhet. En anledning tros vara att nattenheten fått information om att inte rapportera tillbuden, medan omsorg i hemmet fått information att rapportera tillbuden inom en viss tidsperiod. För att få en jämnare rapportering där alla är införstådda om när en tillbudsrapport för ”djur på väg” ska göras, beslutades det att dem alltid ska rapporteras som ett verkligt tillbud och rapporteringen ska göras året runt för att få en verklig uppfattning om antalet.

Övrigt (*fysisk, psykosocial*) – Tillbud och arbetsskador som berörde kategorin övrigt var elva stycken (7 %). 2016 inkom det 4 tillbud och arbetsskador i kategorin (2 %).

Fyra av arbetsskadorna inkom på grund av dålig arbetsmiljö/allergisk reaktion på Realgatan 8 på grund av fukt- och mögelskador och är rapporterade av sjukskötersketeamet och kommunrehab. Skadorna av dålig arbetsmiljö/allergisk reaktion på Realgatan 8 var nysningar, trötthet och torra ögon, samt klåda på kroppen och påverkad andning. Två anmälningar inkom till Försäkringskassan och antalet sjukdagar blev 4-14 dagar för medarbetarna. Åtgärder blev utredning om fukt- och mögelskador, samt läkarutredning på Avonova. Ett tillbud rapporterades om att det uppstått en diskussion/konflikt mellan medarbetare på särskilt boende om hur arbetet skulle utföras vilket ledde till en planerad omorganisering i gruppen.